

Bildande av Hartivaara naturreservat i Gällivare kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 2, ska utgöra Hartivaara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt MB m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, Bilaga 4.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess höga biologiska mångfald och opåverkade karaktär. Områdets skogar, våtmarker, sjöar, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. De delar av området som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd. Syftet är även att bevara ett sammanhängande naturlandskap och motverka fragmentering. Inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer är syftet också att tillgodose behovet av ostörd natur för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att:

2025-10-13

- skogsbruk, exploatering och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras,
- reservatets naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas i huvudsak fritt genom naturliga processer,
- ge möjlighet till naturvårdsbränning som ersättning för utebliven naturlig brand,
- skogliga utvecklings- och arronderingsmarker återställs till ett mer naturligt tillstånd genom fri utveckling eller naturvårdande skötsel som exempelvis naturvårdsbränning, stängsling, ringbarkning och/eller röjning av ungskog,
- främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet bekämpas, i de fall det är möjligt,
- åtgärder kan genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade skogen med dess stora biologiska mångfald. Områdets höga värden för friluftslivet är också skäl till beslutet.

Skogsavverkning, dikning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar, samt skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar, med undantag för röjning, utglesning eller flytt av liggande döda träd i samband med bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) enligt A 14,
2. på annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, till

2025-10-13

- exempel genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa,
3. uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12,
 4. anlägga väg eller led,
 5. anlägga ledning i luft, mark eller vatten,
 6. bedriva vattenverksamhet, till exempel genom vattenreglering, muddring, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder,
 7. plantera in växt-, djur-, eller svampart,
 8. släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringsämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen,
 9. framföra motordrivna fordon, samt
 10. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. förändra byggnad eller anläggning,
12. uppföra älgstorn, samt
13. genomföra röjning eller utglesning av täta yngre bestånd med låga naturvärden eller flytt av liggande döda träd, i samband med bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437). För att tillstånd ska kunna meddelas krävs att:
 - det sker i begränsad omfattning och i för rennäringsviktiga betesmarker, passager och flyttleder,
 - staten äger marken,
 - manuella metoder används i första hand, samt att
 - fällda träd lämnas i naturreservatet.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning och underhåll av informationsskyltar,
3. naturvårdsbränning,

2025-10-13

4. stängsling, röjning av ungskog samt katning, ringbarkning och veteranisering av träd i skogliga utvecklings- och arronderingsmarker,
5. bekämpning av främmande arter,
6. utförande av återställningsåtgärder rörande vattenkvalitet, hydrologi och bottenmiljöer som exempelvis utrivning av vandringshinder eller igenläggning av diken,
7. genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål, samt
8. tillgängliggörande av reservatet för besökare genom anläggande och underhåll av fågeltorn, raststugor, torrdass, stigar, leder, spänger, broar, rastplatser, eldstäder och vindskydd.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
2. samla in vedsvampar, mossor, lavar eller ryggradslösa djur,
3. skada vegetationen i övrigt genom att till exempel gräva upp växter,
4. fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt,
5. skräpa ner, samt
6. framföra motordrivna fordon.

Undantag från A- och C-föreskrifter

Föreskrifterna ska inte hindra:

1. förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut,
2. underhåll av byggnader, stigar, leder eller andra anläggningar. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd,

2025-10-13

3. bedrivande av renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594),
4. snöskoteråkning på väl snötäckt mark i enlighet med terrängkörningsförordningen (1978:594). Skador på vattenmiljöer, mark och vegetation får ej uppstå,
5. plockning av bär och matsvamp,
6. bedrivande av jakt och fiske i enlighet med gällande lagstiftning,
7. användande av terrängskoter, till exempel fyrhjuling, vid uttransport av fälld älg eller björn. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer,
8. rättighetsinnehavare att fälla träd som riskerar att falla på byggnader, samt
9. rättighetsinnehavare att röja och ta bort sly, ta tillvara på fallna träd samt uppföra mindre markanläggningar som t ex spänger eller eldstäder inom 25 m från huvudbyggnad.

Beskrivning av ärendet

Områdets höga naturvärden uppmärksammades i samband med att Länsstyrelsen inventerade området 2015. Frågan om att formellt skydda fjällnära skogar aktualiserades sedan i samband med Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73. Inom ramen för skogsutredningen redovisades ett antal värdefulla fjällnurskogar på statens innehav. I Skogspropositionen 2021/22:58 föreslog regeringen att staten ska vara föregångare i arbetet med formellt skydd av skog och att skyddsvärda statliga skogar ovan och i nära anslutning till fjällnära skog bör få områdesskydd. Riksdagen tillstyrkte Skogspropositionens inriktning 2022.

Skogsutredningen och Skogspropositionen ledde bland annat fram till regeringsuppdraget att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog (M2022/01240) som gavs till Naturvårdsverket. Ett resultat av regeringsuppdraget var att Naturvårdsverket och Sveaskog, i februari 2023, tecknade en överenskommelse om att skydda cirka 100 000 hektar fjällnurskogar. Hartivaara ingick i överenskommelsen (då med namnet Akkavaara) och kommer därmed att få ett formellt skydd i och med bildande av detta naturreservat.

2025-10-13

Enligt 2 § lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket ska länsstyrelsen konsultera samiska företrädare innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Förfrågan om konsultation har skickats till Girjas sameby, Sametinget och Svenska samernas riksförbund. Svenska samernas riksförbund begärde inte konsultation men önskade att få möjlighet att yttra sig i remissen. Sametinget begärde inte konsultation men hänvisade till synpunkter i tidigare konsultationer om bildande av naturreservat under 2023 och 2024. Konsultation begärdes av Girjas sameby och har genomförts. Girjas sameby hade inte något emot bildandet av reservatet men hade synpunkter på det tidigare namnet Akkavaara naturreservat, då Akkavaara inte är det närmaste berget till området och inte det samiska namnet på berget. Länsstyrelsen frågade om samebyn ville komma med något eget namnförslag, vilket de inte har gjort. Länsstyrelsen har sedan bytt namn till Hartivaara naturreservat, då Hartivaara ligger närmare området. Länsstyrelsen ska följa god ortnamnsed enligt kulturmiljölagen (1988:950) 1 kap. 4 §, vilket i det här fallet innebär att använda namnet på meänkieli i första hand. Det samiska namnet på Akkavaara har dock inkluderats i områdesbeskrivningen. Konsultationen har avslutats i enighet, utom i frågan om namnet på naturreservatet.

Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Sametinget, Försvarsmakten, Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Svenska Samernas Riksförbund (SSR). Försvarsmakten hade inget att erinra i ärendet. Skogsstyrelsen ansåg området lämpligt för reservatsbildning. Sametinget, SGU och SSR har valt att yttra sig och deras yttranden redogörs för under *Synpunkter på förslaget* nedan.

Sveaskog, Girjas sameby, Net4Mobility Handelsbolag, Telia Towers Sweden AB och Lehtirova Wind AB har förelagts att yttra sig över förslaget. Samtliga har tagit del av förslaget till beslut. Ingen av dessa har inkommit med något yttrande.

Beslutet har i enlighet med 25 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. föregåtts av samråd med Gällivare kommun. Av kommunens yttrande framgår att kommunen tillstyrker bildandet av Hartivaara naturreservat med motiveringen att biologisk mångfald och värdefulla renbetesmarker minskar bland annat till följd av markexploatering och skogsavverkning, och att det därmed är viktigt att bevara och skydda naturskogsområden med hög biologisk mångfald och rikligt med renbete.

2025-10-13

Samråd har genomförts med Naturvårdsverket. Myndigheten tillstyrker förslaget.

Synpunkter på förslaget

Sametinget

Sametinget har i sitt yttrande framfört att renskötseln och samiska näringar fortsatt måste kunna bedrivas obehindrat i naturreservatet och att berörda samebyar ska få inflytande i bildandet av naturreservatet och i planering och genomförande av skötselåtgärder. De framhåller att renbetet inte får påverkas negativt och att framkomligheten för renarna och renskötarna inte får hindras. Sametinget menar även att skyddad natur gagnar renbetesmarker, och att informationsbroschyrer och skyltar kan vara ett sätt att synliggöra och skydda samiska miljöer och markanvändning inom reservatet. Vidare framför Sametinget att samernas traditionella kunskap och det samiska kulturarvet, både i form av fysiska lämningar och det immateriella kulturarvet i form av exempelvis berättelser, traditioner och beskrivande naturnamn även bör tas tillvara och beaktas inför beslut om naturreservatsbildande.

Sveriges geologiska undersökning

SGU meddelar att de avstår från att yttra sig. Till detta har de dock bifogat en bilaga som innehåller allmänna ställningstaganden som gäller reservatsbildning i förhållande till mineralintressen. Bilagan är av sådan art att länsstyrelsen ändå betraktar den som ett yttrande, och som därför kommer redogöras för och bemötas i detta beslut.

För att underlätta SGU:s arbete och minska länsstyrelsens administrativa börda, efterfrågar SGU att det ska framgå tydligt av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet undantas från A och C-föreskrifterna. SGU menar att detta är viktigt eftersom de geologiska undersökningarna bidrar med viktig och grundläggande information som används i många samhällssektorer. SGU menar vidare att de geologiska undersökningarna ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, och att SGU:s undersökningar generellt inte är av sådan art att de strider mot det naturbevarande syftet med naturreservatet.

SGU framhåller Sveriges behov av kritiska och strategiska råvaror, och att geologisk kunskap är central för att kunna identifiera

2025-10-13

malmpotentiella områden. De menar att reservatsbildning kan påverka viljan att prospektera, vilket leder till minskad geologisk kunskap om malmpotentiella områden. SGU vill också uppmärksamma länsstyrelsen på EU:s förordning om kritiska råvaror (CRMA) som trädde i kraft 23 maj 2024. Förordningen ställer krav på ökad kartläggning och utvinning av strategiska råvaror i medlemsstaterna, i syfte att minska sårbarheten och öka försörjningsberedskapen i Sverige och EU, meddelar SGU. Vidare framför de att detta intresse måste beaktas i länsstyrelsens fortsatta arbete.

SGU avstyrker reservatsbildning som berör områden av riksintresse enligt 3 kap. 7 § MB. Vidare avråder de starkt från reservatsbildning som berör väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential. De avråder från reservatsbildning i områden där det finns gällande undersökningstillstånd eller bearbetningskoncessioner enligt minerallagen. Vidare avråder de från reservatsbildning som kan fragmentera malmpotentiella områden, med hänvisning till att detta försvårar och potentiellt omöjliggör framtida eventuell gruvverksamhet och relaterad infrastruktur. Slutligen framför SGU att en redogörelse kring relaterade samhällskonsekvenser för mineralnäringen hade varit önskvärt.

Yttrandet bemöts i avsnittet Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter.

Svenska samernas riksförbund

SSR framför i sitt yttrande att det är viktigt att bildandet av reservatet inte orsakar olägenhet för renskötseln.

SSR ser positivt på den generella föreskriften där samebyn ges möjlighet att under vissa omständigheter flytta på fallna träd och röja sly till förmån för renskötseln. SSR har uppmärksammat att denna möjlighet endast ges inom reservat på statens mark och begär ett förtydligande av orsaken till detta, samt svar på om det finns möjlighet att införa detta undantag även på privat mark.

Slutligen skriver SSR det är av stor vikt att Länsstyrelsen beaktar vad berörd sameby framför gällande förslag till beslut och skötselplan.

Yttrandet bemöts i avsnittet Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter.

2025-10-13

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området omfattar en mycket värdefull naturskog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer. Området har egenskaper och strukturer som bildats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid.

Länsstyrelsen saknar detaljerad kunskap om reservatets våtmarker, sjöar och vattendrag. Reservatet är därför avgränsat främst utifrån områdets höga skogliga naturvärden.

Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Sametinget

Sametinget framför i sitt yttrande att renskötseln och samiska näringar fortsatt måste kunna bedrivas obehindrat i naturreservatet och att berörda samebyar ska få inflytande i bildandet av naturreservatet. Länsstyrelsen har infört långtgående undantag från föreskrifterna för att inte inskränka renskötselrätten. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar rennäringens bedrivande. Samebyar ges möjlighet till inflytande under handläggningen genom konsultationer och föreläggs att yttra sig över förslag till beslut och skötselplan.

Sveriges geologiska undersökning

SGU önskar att det tydligt ska framgå av reservatsföreskrifterna att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten som utförs av statlig myndighet ska undantas från A och C-föreskrifterna. Länsstyrelsen instämmer med SGU om att kartläggning av berggrund, jordarter och grundvatten är viktigt för samhället, och att det finns ett stort samhällsintresse för metaller som bland annat krävs för den gröna omställningen. Vilken påverkan geologisk kartläggning har på naturreservatets naturmiljöer, arter och friluftslivsvärden beror bland annat på metod, samt var och när under året undersökningarna genomförs. Även om många metoder

2025-10-13

enligt SGU ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning, så kan det inte uteslutas att vissa undersökningsåtgärder kan ha negativ påverkan på reservatets naturvärden. Föreskrifterna ska skydda mot åtgärder som kan skada de höga naturvärdena och därmed motverka syftet med reservatet. Det är alltså åtgärderna i sig som måste regleras, vem som orsakar skadan saknar betydelse. Länsstyrelsen ser därför ingen möjlighet att utforma särskilda undantag för statliga myndigheter såsom SGU föreslår.

Uppkommer det behov av att utföra åtgärder för undersökning, kartläggning eller inventering som strider mot naturreservatets föreskrifter finns möjlighet att söka dispens från föreskrifterna. Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl eller om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Länsstyrelsen vill belysa att vissa undersökningsåtgärder redan är tillåtna, då de inte strider mot reservatsföreskrifterna. Sådana åtgärder kräver ingen dispens.

SGU framför även Sveriges behov av kritiska och strategiska råmaterial och att reservatsbildning kan påverka viljan att prospektera och därmed möjligheten för samhället att få kännedom om malmpotentiella områden. Därför önskar de även att samhällskonsekvenserna för mineralnäringen ska redogöras för vid reservatsbildningar. Länsstyrelsen är medveten om att reservatsbildning kan få konsekvenser för olika näringar, men har inte någon skyldighet att göra mer omfattande avvägningar än vad som gjorts i ärendet.

SGU framför även att de avråder starkt, respektive avråder från reservatsbildning när det berör väl undersökta områden med tidigare känd malmpotential, samt i områden där reservatsbildning riskerar att fragmentera malmpotentiella områden.

En intresseavvägning har gjorts där enskilda och allmänna intressen har beaktats, och samhällets behov av metaller och mineral har ingått i den bedömningen. Länsstyrelsen anser att området, med hänsyn till de mycket höga naturvärdena, är i behov av skydd. SGU:s synpunkter ändrar inte den bedömningen.

Svenska samernas riksförbund

Under konsultationer i ärenden om bildande av naturreservat har flera samebyar framfört behov av att kunna utföra vissa åtgärder i naturreservat för att underlätta för renskötseln. Det handlar dels

2025-10-13

möjlighet att genomföra röjning eller utglesning av täta yngre bestånd med låga naturvärden, dels flytt av liggande döda träd. Länsstyrelsen har därför i reservatsföreskrifterna infört en möjlighet att, under vissa förutsättningar, med länsstyrelsens tillstånd utföra åtgärder för att underlätta för renskötseln. Ett av villkoren för att tillstånd ska kunna meddelas är att staten äger marken.

SSR har begärt ett förtydligande till varför möjligheten endast omfattar statens mark och om det finns möjlighet att börja införa det även på privat mark.

I samband med beslut om bildande av naturreservat kan fastighetsägare ha rätt till ersättning. I de flesta fall träffas avtal om intrångsersättning innan det slutliga reservatsbeslutet fattas. Överenskommelsen träffas då med utgångspunkt från ett förslag till föreskrifter. Om man därefter ändrar föreskrifterna kan det kräva en ny ersättningsutredning och förhandling. Därför har länsstyrelsen gjort bedömningen att det endast är lämpligt att införa sådan tillståndsplikt på statens mark. Frågan om det i framtiden är möjligt att införa möjligheten även på privatägd mark kan besvaras först efter ytterligare utredning.

Överensstämmelse med strategier för skydd samt förenlighet med miljömål

Beslutet följer gällande riktlinjer för urval och bildande av naturreservat. Det ligger i linje med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av följande miljö kvalitetsmål:

- Levande skogar
- Levande sjöar och vattendrag
- Myllrande våtmarker
- Ett rikt växt- och djurliv
- Begränsad klimatpåverkan

Beslutets förenlighet med planer och hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB

Reservatet berör ett område som är av riksintresse för rennäringen som enligt 3 kap. 5 § andra stycket MB ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennäringens bedrivande. Länsstyrelsen

2025-10-13

har infört långtgående undantag från föreskrifterna för att inte inskränka renskötselrätten. Länsstyrelsen bedömer därför att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar rennäringens bedrivande.

Reservatet berör ett lågflygsområde som är av betydelse för totalförsvaret samt ett påverkansområde (väderradar) till ett område som är av betydelse för totalförsvaret och som enligt 3 kap. 9 § första stycket MB så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan motverka totalförsvarets intressen. Eftersom inga höga objekt ska uppföras i reservatet, bedömer Länsstyrelsen att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar totalförsvarets intressen.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen med tillägg och fördjupningar.

Intresseprövning

I enlighet med 7 kap. 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte.

Konsekvensutredning

Enligt 3 och 5-7 §§ förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska en myndighet inför beslut om föreskrifter eller allmänna råd så tidigt som möjligt utreda ordningsföreskrifternas kostnadsräktsmässiga och övriga konsekvenser. Enligt 4 § samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

2025-10-13

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Hartivaara naturreservat

Kommun: Gällivare

Lägesbeskrivning: 7 km sydöst om Skaulo

Fastigheter: Vettasjoki 6:1, Sveaskog

Sameby: Girjas

Förvaltare: Länsstyrelsen

Area: ca 15 ha

Naturtyper: Skogsmark ca 10 ha
varav produktiv skog ca 6 ha
Våtmark ca 5 ha
Sjöar och vattendrag ca 1 ha

Beskrivning av området

Hartivaara naturreservat ligger 7 km sydöst om Skaulo i Gällivare kommun. Området är beläget ca 410–425 m ö.h. i dalgången mellan Hartivaara, Akkavaara (Áhkávárri) och Siikavaara. Här finner man gammal, urskogsartad barrblandskog i ett kuperat moränbacklandskap med moränkullar, våtmarker och en liten tjärn.

Skogen är ca 200 år gammal barrblandskog med ett tydligt mönster där krönen bjuder på tallskog av torr lavristyp medan blåbärsrik granskog dominerar i svackor och på fuktigare mark. Skogen är skiktad med träd i flera generationer och påtagligt med riktigt gamla, grova tallöverståndare på 400–500 år. Trädens ålder och den stora mängden hänglav tyder på lång skoglig kontinuitet. I området finns spridda, grova silverfuror och en del lågor av gamla barrträd. Här visar fynd av rosenticka att området haft en lång kontinuerlig tillgång på död ved. I nordvästra delen har det även hittats goliatmusseron. En fläck med 150–200-årig granbränna går att finna i västra delen av reservatet där det kommit upp rikligt med sälk och det finns gott om granöverståndare. Bukettbjörkar är också ett vanligt inslag på flera håll i reservatet. Det finns spår av äldre plockhuggning men påverkansgraden är generellt låg och skogen har kvar sin naturliga karaktär.

2025-10-13

Den hänglavsbeklädda och bitvis renlavsrika skogen är riksintressant för rennäringen. Reservatet är del av renbetesmarkerna i Girjas sameby och nyttjas som vinterland.

Information

Detta beslut ska kungöras i länets författningssamling och i ortstidningar.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ MB gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. MB kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ MB vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön enligt annan lagstiftning.

Ni kan överklaga beslutet

Se Bilaga 1 med överklagandehänvisning.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § MB, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med naturvårdshandläggare Tyr Nilsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Per-Anders Jonsson och jurist Elin Winnberg Bergström medverkat.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning
2. Karta över reservatet
3. Översiktskarta

4. Skötselplan

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Ni anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange ärendets diarienummer.

Hartivaara naturreservat

Areal: ca 15 ha

Skala: 1:4 000

0 0,5 km

Gällivare kommun

NVR ID 2200015

Bilaga 3

